

Силабус
навчальної дисципліни

«КЛІНІЧНА ПАТОФІЗІОЛОГІЯ»

найменування дисципліни

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	223 Медсестринство
Освітньо-професійна програма	Сестринська справа
Освітній ступінь	Магістр
Статус дисципліни	Нормативна
Група	I MC 31
Мова викладання	Українська
Кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра фундаментальних дисциплін
Викладач курсу <i>(за бажанням - фото)</i>	К.мед.н., доцент Любінець Лідія Анісіївна
Контактна інформація викладача	Е. mail: l.lubinets@lma.edu.ua Група працює у Viber, ZOOM
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій. Можливі он-лайн консультації через ZOOM, Meet, або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Опис навчальної дисципліни	Кількість кредитів – 3 Загальна кількість годин – 90 Модулів – 1 Рік підготовки – 1-й Семестр – 2-й Лекції – 26 год. Практичні заняття – 14 год. Самостійна робота – 50 год.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Клінічна патофізіологія» є нормативною дисципліною з спеціальності 223 Медсестринство. Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати здобувачам вищої освіти необхідні знання для поглиблення та систематизації матеріалу у сфері клінічно важливих розділів загальної патофізіології та найактуальніших тем патофізіології органів і систем; ознайомлення студентів з найсучаснішими та передовими досягненнями патофізіологічної науки; виявлення зв'язку патогенезу захворювань з його клінічними проявами; отримання навичку інтерпретації результатів лабораторних досліджень; обґрунтування принципів терапії, догляду за пацієнтами відповідно до сучасних уявлень про причини та механізми розвитку захворювань. Предметом вивчення навчальної дисципліни є загальні закономірності виникнення, розвитку та завершення хвороби; патогенетичне обґрунтування діагностики, лікування та профілактики захворювань.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення нормативної дисципліни «Клінічна патофізіологія» є

	<p>формування розуміння основних закономірностей виникнення, перебігу та завершення патологічних процесів, що відбуваються в організмі, взаємозв'язку процесів ушкодження і захисно-компенсаторних механізмів у розвитку хвороби; обґрунтування критеріїв діагностики, застосування знань у практичній діяльності; а також вибір диференційованих підходів у лікуванні пацієнта та його догляді.</p> <p>Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – причинно-наслідкові зв'язки у розвитку хвороби; – основні методи клінічного обстеження пацієнта та правила їхнього проведення; – класичні, сучасні методи лабораторної та інструментальної діагностики найрізноманітнішої патології; – обґрунтування принципів фармакотерапії, догляду за пацієнтами відповідно до сучасних уявлень про причини та механізми розвитку захворювань; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – виявляти патологію відповідно до компетенції сестри медичної-магістра; – оцінювати результати лабораторних досліджень та інструментальних обстежень; – за отриманими показниками обстежень та лабораторних досліджень оцінювати загальний стан пацієнта; – виявляти зв'язок патогенезу захворювань з його клінічними проявами та змінами лабораторних й інструментальних показників; – здійснювати патофізіологічне обґрунтування принципів етіотропного, патогенетичного та симптоматичного лікування пацієнтів, догляду за ними, вибору методів діагностики; – прогнозувати наслідки захворювань; <p>дотримуватися правил медичної етики та деонтології.</p>
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПРН 1. Володіти професійними знаннями; формулювати ідеї, концепції з метою використання в роботі академічного або професійного спрямування.</p> <p>ПРН 3. Застосовувати знання та навички із загальної та професійної підготовки при вирішенні спеціалізованих завдань.</p>
<p>Політика курсу</p>	<p>Дотримання принципів академічної доброчесності. Не толеруються жодні форми порушення академічної доброчесності. Очікується, що роботи студентів будуть самостійними, їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей. Під час виконання письмових контрольних робіт, модульних контрольних, тестування, підготовки до відповіді на екзамені користування зовнішніми джерелами заборонено. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем.</p> <p>Дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології. Під час занять здобувачі вищої освіти діють із позицій академічної доброчесності, професійної етики та деонтології, дотримуються правил внутрішнього розпорядку Академії. Під час боротьби з епідемією COVID-19 виконують всі настанови протиепідеміологічного режиму: носять маски, дотримуються соціальної дистанції, використовують антисептики. Ведуть себе толерантно, доброзичливо та виважено у спілкуванні між собою та викладачами.</p> <p>Відвідування занять. Студенти повинні відвідувати усі лекції, практичні заняття курсу та інформувати викладача про неможливість відвідати заняття.</p> <p>Політика дедлайну. Студенти зобов'язані дотримуватися термінів,</p>

передбачених курсом і визначених для виконання усіх видів робіт.

Порядок відпрацювання пропущених занять. Відпрацювання пропущених занять без поважної причини відбувається згідно з графіком відпрацювань та консультацій. Відпрацювання пропущених занять з поважної причини може проводитися також улюбий зручний час для викладача.

Перескладання підсумкової оцінки з метою її підвищення не допускається, окрім ситуацій передбачених нормативними документами Академії, або неявки на підсумковий контроль з поважної причини.

ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Клінічна патофізіологія порушень місцевого кровообігу та запалення	2
2.	Клінічна імунопатологія та алергія	2
3.	Клінічна патофізіологія порушень тканинного росту. Пухлини	2
4.	Клінічна патофізіологія порушень вуглеводного обміну	2
5.	Клінічна патофізіологія порушень водно-електролітного обміну та кислотно-основного стану	2
6.	Клінічна патофізіологія системи еритроцитів	2
7.	Клінічна патофізіологія системи лейкоцитів	2
8.	Клінічна патофізіологія захворювань серця	2
9.	Клінічна патофізіологія захворювань судин	2
10.	Клінічна патофізіологія в пульмонології	2
11.	Клінічна патофізіологія в гастроентерології	2
12.	Клінічна патофізіологія захворювань нирок	2
13.	Клінічна патофізіологія в ендокринології та неврології	2
	Разом:	26

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Клінічна патофізіологія в гематології	4
2.	Клінічна патофізіологія в кардіології та пульмонології	4
3.	Клінічна патофізіологія в гастроентерології, нефрології, ендокринології та неврології	4
4.	<i>Модульний контроль 1.</i> Клінічна патофізіологія типових патологічних процесів, порушення обміну речовин, органів і систем	2
	Разом:	14

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Недостатність лімфатичної системи (лімфообігу)	3
2.	Системні ефекти запалення	2
3.	Антиген-асоційовані хвороби	3
4.	Клінічні аспекти неоплазій	2
5.	Порушення білкового обміну. Спадкові ферментопатії	3
6.	Порушення жирового обміну. Ожиріння	3

7.	Порушення мінерального обміну	3
8.	Синдром недостатності кісткового мозку. Апластична анемія	2
9.	Хвороба Ходжкіна та неходжкінські лімфоми	2
10.	Сучасні методи дослідження в кардіології	2
11.	Гіпотонічна хвороба	2
12.	Муковісцидоз	3
13.	Жовчокам'яна хвороба	3
14.	Сечокам'яна хвороба	2
15.	Клінічна патофізіологія статевих ендокринних залоз	2
16.	Патофізіологія вегетативних функцій нервової системи	3
17.	Клінічна патофізіологія больового синдрому	3
18.	Клінічна патофізіологія екстремальних станів	3
19.	Підготовка до модульного контролю 1	4
	Разом:	50

Література для вивчення дисципліни

1. Атаман О. В. Патофізіологія : підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. У 2-х т. Т. 1 : Загальна патологія / О. В. Атаман. - 2-ге вид. - Вінниця : Нова книга, 2016. - 580 с.
 2. Атаман О. В. Патофізіологія : підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. У 2-х т. Т. 2 : Патофізіологія органів і систем / О. В. Атаман. - 2-ге вид. - Вінниця : Нова книга, 2016. - 448 с.
 3. Атаман О. В. Патологічна фізіологія в запитаннях і відповідях : навчальний посібник / О. В. Атаман. - 5-те вид. - Вінниця : Нова книга, 2017. - 512 с.
 4. Патофізіологія : підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. / Ю. В. Биць, Г. М. Бутенко [та ін.] ; за ред.: М. Н. Зайка, Ю. В. Биця, М. В. Кришталю. - 6-е вид., перероб. і допов. - Київ : Медицина, 2017. - 737 с.
- Інтернет ресурси:
1. Веб-сайт Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
 2. Національна медична бібліотека України. Світові медичні ресурси. Режим доступу: <https://library.gov.ua/svitovi-e-resursy/>
 3. Медичні бібліотеки он-лайн. Режим доступу: <http://medlib.bsmu.edu.ua/internet-resursy/biblioteki-on-lajn/>

Поточний та підсумковий контроль

Поточний контроль здійснюється на кожному *практичному занятті* і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем навчальної дисципліни та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи. Оцінки у національній шкалі («відмінно» – 5, «добре» – 4, «задовільно» – 3, «незадовільно» – 2), отримані студентами, виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи.

Форми та засоби діагностики рівня успішності навчання студентів: усний, письмовий, комбінований, тестовий.

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційованого заліку, яка передбачає перевірку розуміння студентом програмного матеріалу з усієї дисципліни, здатності творчо використовувати здобуті знання та вміння.

Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу

Під час навчального процесу використовуються лекції, практичні заняття. У разі роботи в дистанційному режимі використовуватиметься віртуальне навчальне середовище MOODLE, Google Classroom.

Лекції та практичні заняття будуть вестися за допомогою програм електронної комунікації Zoom, Meet.

Поточна комунікація з викладачем буде здійснюватися в соціальних мережах

Viber.

Необхідне обладнання

У звичайному режимі навчання. Вивчення курсу передбачає приєднання кожного студента до навчального середовища MOODLE, або Google Classroom.
У режимі дистанційного навчання під час карантину вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного студента до програм ZOOM, або Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку студент має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету.

Критерії оцінювання

Схема нарахування та розподіл балів

Поточне оцінювання, МК та самостійна робота						СМО	ПМО	ECTS	За національною шкалою
Модуль 1									
T1	T2	...Tn	САП	МК I	МО				

T₁ – T_n – теми занять до модульного контролю 1;

САП – середнє арифметичне усіх позитивних оцінок в національній шкалі, яке переводиться у 100 – бальну шкалу;

МК модульний контроль;

МО (модульна оцінка) – середнє арифметичне САП та МК;

СМО (семестрова модульна оцінка) – це середньоарифметична МО;

ПМО (підсумкова модульна оцінка) – виставляється в кінці вивчення дисципліни за 100 – бальною, національною шкалою та ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A
0-89	добре	B
70-79	добре	C
60-69	задовільно	D
51-59	задовільно	E
35-50	незадовільно з можливістю повторного складання	FX
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр	F

Питання до підсумкового контролю

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ДИФЗАЛІКУ

1. Імунодефіцити, види, характеристика, приклади.
2. Алергія: визначення поняття, етіологія. Класифікація алергічних реакцій.
3. Алергія: стадії розвитку, їх характеристика.
4. Анафілактичний шок, етіологія, патогенез.
5. Принципи профілактики та лікування алергічних захворювань. Поняття про десенсибілізацію.
6. Артеріальна гіперемія: визначення, етіологія та патогенез, ознаки.

7. Венозна гіперемія: визначення, етіологія та патогенез, ознаки.
8. Ішемія: визначення, етіологія та патогенез, ознаки.
9. Тромбоз: визначення, види тромбів, процес тромбоутворення.
10. Запалення: визначення, класифікація, етіологія та стадії розвитку.
11. Місцеві та загальні ознаки запалення, механізм їх розвитку.
12. Класифікація і характеристика медіаторів запалення.
13. Ексудація та еміграція лейкоцитів при запаленні: причини, механізми.
14. Принципи фармакокорекції запалення.
15. Гарячка: визначення, етіологія, стадії розвитку.
16. Зміни функцій органів і систем при гарячці.
17. Значення гарячки для організму. Принципи жарознижувальної терапії.
18. Патологія тканинного росту: гіпо- і гіпербіотичні процеси, визначення, їх характеристика, приклади.
19. Пухлини, визначення, Відмінності між доброякісними і злоякісними пухлинами.
20. Етіологія та патогенез пухлинного росту: основні механізми та стадії розвитку.
21. Цукровий діабет, етіологія, патогенез, ознаки.
22. Ускладнення цукрового діабету, їх характеристика.
23. Принципи лікування та фармакокорекції цукрового діабету.
24. набряки: види, механізми розвитку.
25. Поняття про ацидоз та алкалоз, їх види та механізми розвитку.
26. Крововтрата: етіологія, механізми компенсації гострої крововтрати.
27. Анемія: визначення поняття, принципи класифікації.
28. Постгеморагічні анемії: види, етіологія, патогенез, картина крові, принципи лікування.
29. Залізодефіцитна анемія, етіологія, патогенез, ознаки, картина крові, принципи лікування.
30. В₁₂-фолієводефіцитна анемія, етіологія, патогенез, ознаки, картина крові, принципи лікування.
31. Гіпо- та апластична анемії: їх етіологія, патогенез, ознаки, картина крові, принципи лікування.
32. Набута і спадкова гемолітична анемія: етіологія, патогенез, картина крові.
33. Лейкоцитоз, різновиди, причини та механізми розвитку.
34. Етіологія і патогенез лейкопеній. Агранулоцитози: визначення, причини, наслідки.
35. Лейкоз: етіологія, патогенез, картина крові при гострих і хронічних формах, принципи лікування.
36. Порушення згортання крові: поняття про коагулопатії, тромбоцитопатії, вазопатії.
37. Недостатність системного кровообігу: визначення, форми і стадії розвитку.
38. Серцева недостатність: визначення, типи, механізми розвитку.
39. Механізми компенсації при серцевій недостатності.
40. Інфаркт міокарда: визначення, етіологія, патогенез, ознаки, принципи лікування.
41. Артеріальна гіпертензія, визначення. Поняття первинної та вторинних артеріальних гіпертензій.
42. Атеросклероз, визначення, етіологія, патогенез.
43. Недостатність зовнішнього дихання, визначення, форми, прояви.
44. Патологічні типи дихання, їх характеристика.
45. Недостатності травлення: визначення, види. Основні ознаки диспепсичного синдрому
46. Порушення травлення у порожнині рота: порушення жування, гіпо- і

	<p>гіперсалівація, етіологія, наслідки.</p> <p>47. Порушення секреторної функції шлунка, різновиди і причини розвитку.</p> <p>48. Етіологія, патогенез, ускладнення та принципи фармакокорекції виразкової хвороби шлунка і дванадцятипалої кишки.</p> <p>49. Гострий панкреатит, етіопатогенез, ознаки.</p> <p>50. Жовтяниця, визначення, різновиди, причини і механізми їх розвитку.</p> <p>51. Ниркова недостатність, визначення, різновиди, причини розвитку, ознаки.</p> <p>52. Уремія: визначення поняття, причини, ознаки.</p> <p>53. Поняття про гломерулонефрит і пієлонефрит.</p> <p>54. Характеристика гіпо- і гіперфункції гіпофізу.</p> <p>55. Характеристика гіпо- і гіперфункції щитоподібної залози.</p> <p>56. Характеристика гіпо- і гіперфункції прищитоподібних залоз.</p> <p>57. Характеристика гіпо- і гіперфункції надниркових залоз.</p> <p>58. Ендемічний зуб, етіологія, патогенез, ознаки, заходи щодо профілактики.</p> <p>59. Поняття порушень чутливої, рухової та трофічної функцій нервової системи.</p> <p>60. Біль, етіологія, форми патологічного болю, загальні реакції організму на біль. Принципи протибольової терапії.</p>
Опитування	Анкету з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу